

Súd: Okresný súd Dolný Kubín
Spisová značka: 5C/117/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5413205960
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Bebej
ECLI: ECLI:SK:OSDK:2014:5413205960.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dolný Kubín samosudcom JUDr. Petrom Bebejom v právnej veci žalobcu: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35792752, zastúpená Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Kubániho 16, IČO: 47233516, proti žalovanej: S. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. H., J. XXXX/XX, zastúpená opatrovníkom S. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. H., J. XXXX/XX, v konaní o zaplatenie sumy 977,61 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 725,- eur so 4,775 %-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 725,- eur za obdobie od 17.09.2012 až do jej zaplatenia, zo sumy 0,30 eura za obdobie od 17.12.2010 do 10.01.2011, zo sumy 41,79 eura za obdobie od 17.01.2011 do 17.01.2011, zo sumy 0,05 eura za obdobie od 18.01.2011 do 30.01.2011, zo sumy 41,34 eura za obdobie od 17.02.2011 do 21.02.2011, zo sumy 41,34 eura za obdobie od 17.03.2011 do 17.03.2011, zo sumy 41,34 eura za obdobie od 17.04.2011 do 12.05.2011, zo sumy 41,34 eura za obdobie od 17.06.2011 do 17.10.2011, zo sumy 41,79 eura za obdobie od 17.07.2011 do 17.10.2011, zo sumy 37,13 eura za obdobie od 18.10.2011 do 23.01.2012, zo sumy 41,79 eura za obdobie od 17.08.2011 do 23.01.2012, zo sumy 37,13 eura za obdobie od 24.01.2012 do 16.02.2012, zo sumy 41,79 eura za obdobie od 17.09.2011 do 16.02.2012, zo sumy 36,92 eura za obdobie od 17.02.2012 do 26.02.2012, zo sumy 1.042,88 eura za obdobie od 20.09.2011 do 26.02.2012, zo sumy 1.037,80 eura za obdobie od 27.02.2012 do 18.03.2012, zo sumy 995,80 eura za obdobie od 19.03.2012 do 22.04.2012, zo sumy 953,80 eura za obdobie od 23.04.2012 do 20.05.2012, zo sumy 911,- eur za obdobie od 21.05.2012 do 21.06.2012, zo sumy 869,- eur za obdobie od 22.06.2012 do 19.07.2012, zo sumy 827,- eur za obdobie od 20.07.2012 do 13.08.2012, a zo sumy 785,- eur za obdobie od 14.08.2012 do 16.09.2012 s tým, že odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom celková suma tohto úroku z omeškania dosiahne sumu 780,- eur, je žalovaná povinná platiť 9,5 %-ný ročný úrok z omeškania zo sumy 725,- eur do jej zaplatenia, to všetko v lehote do 60 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšnej časti žalobu zamieta.

III. O trovách tohto konania bude rozhodnuté do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

Žalobou doručenou na tunajší súd 11.09.2013 sa žalobca prostredníctvom splnomocneného zástupcu voči žalovanej domáhal zaplatenia sumy 977,61 eura, zmluvnej pokuty vo výške 0,065 % denne a úroku z omeškania vo výške 4,775 % ročne zo sumy 0,30 eura za obdobie od 17.12.2010 do 10.01.2011, zo sumy 41,79 eura za obdobie od 17.01.2011 do 17.01.2011, zo sumy 0,05 eura za obdobie od 18.01.2011 do 30.01.2011, zo sumy 41,34 eura za obdobie od 17.02.2011 do 21.02.2011, zo sumy 41,34 eura za obdobie od 17.03.2011 do 17.03.2011, zo sumy 41,34 eura za obdobie od 17.04.2011 do 12.05.2011,

zo sumy 41,34 eura za obdobie od 17.06.2011 do 17.10.2011, zo sumy 41,79 eura za obdobie od 17.07.2011 do 17.10.2011, zo sumy 37,13 eura za obdobie od 18.10.2011 do 23.01.2012, zo sumy 41,79 eura za obdobie od 17.08.2011 do 23.01.2012, zo sumy 37,13 eura za obdobie od 24.01.2012 do 16.02.2012, zo sumy 41,79 eura za obdobie od 17.09.2011 do 16.02.2012, zo sumy 36,92 eura za obdobie od 17.02.2012 do 26.02.2012, zo sumy 1.295,49 eura za obdobie od 20.09.2011 do 26.02.2012, zo sumy 1.290,41 eura za obdobie od 27.02.2012 do 18.03.2012, zo sumy 1.248,41 eura za obdobie od 19.03.2012 do 22.04.2012, zo sumy 1.206,41 eura za obdobie od 23.04.2012 do 20.05.2012, zo sumy 1.163,61 eura za obdobie od 21.05.2012 do 21.06.2012, zo sumy 1.121,61 eura za obdobie od 22.06.2012 do 19.07.2012, zo sumy 1.079,61 eura za obdobie od 20.07.2012 do 13.08.2012, zo sumy 1.037,61 eura za obdobie od 14.08.2012 do 16.09.2012, zo sumy 977,61 eura za obdobie od 17.09.2012 do zaplattenia dokial tento úrok z omeškania a táto zmluvná pokuta spolu neprevyššia sumu 780,- eur a odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom celková suma tohto úroku z omeškania a tejto zmluvnej pokuty dosiahne sumu 780,- eura len 9,5 % ročný úrok z omeškania zo sumy 977,61 eura do zaplattenia, ako aj náhrady trov konania.

Odôvodnil ju tým, že 08.10.2010 uzatvoril žalobca so žalovanou Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8200032356 (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 780,- eur. Poskytnutý úver s úrokom sa žalovaná zaviazala splatiť v 42 mesačných splátkach vo výške 41,79 eura v termínoch splatnosti dohodnutých v zmluve. Vzhľadom k tomu, že žalovaná bola v omeškani s úhradou splátky o viac ako tri mesiace, bolo jej 02.09.2011 doručené oznámenie o uplatnení práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), t.j. okamžitá splatnosť úveru z dôvodu omeškania. V súlade s ust. § 53 ods. 8 OZ došlo k uplatneniu tzv. sankcie straty výhody splátok dňa 19.09.2011, kedy bola žalovaná povinná uhradiť doposiaľ neuhradené splátky úveru. Celková suma dlhu žalovanej voči žalobcovi predstavuje súčet neuhradených splátok, t.j. sumu 977,61 eura.

Nakoľko sa žalovaná dostala do omeškania s plnením svojich povinností, žalobcovi vznikol ďalej nárok na zmluvné pokuty podľa čl. 14 ods. 14.1 zmluvy vo výške 0,065 % denne: zo sumy 0,30 eura za obdobie od 17.12.2010 do 10.01.2011, zo sumy 41,79 eura za obdobie od 17.01.2011 do 17.01.2011, zo sumy 0,05 eura za obdobie od 18.01.2011 do 30.01.2011, zo sumy 41,34 eura za obdobie od 17.02.2011 do 21.02.2011, zo sumy 41,34 eura za obdobie od 17.03.2011 do 17.03.2011, zo sumy 41,34 eura za obdobie od 17.04.2011 do 12.05.2011, zo sumy 41,34 eura za obdobie od 17.06.2011 do 17.10.2011, zo sumy 41,79 eura za obdobie od 17.07.2011 do 17.10.2011, zo sumy 37,13 eura za obdobie od 18.10.2011 do 23.01.2012, zo sumy 41,79 eura za obdobie od 17.08.2011 do 23.01.2012, zo sumy 37,13 eura za obdobie od 24.01.2012 do 16.02.2012, zo sumy 41,79 eura za obdobie od 17.09.2011 do 16.02.2012, zo sumy 36,92 eura za obdobie od 17.02.2012 do 26.02.2012, zo sumy 1.295,49 eura za obdobie od 20.09.2011 do 26.02.2012, zo sumy 1.290,41 eura za obdobie od 27.02.2012 do 18.03.2012, zo sumy 1.248,41 eura za obdobie od 19.03.2012 do 22.04.2012, zo sumy 1.206,41 eura za obdobie od 23.04.2012 do 20.05.2012, zo sumy 1.163,61 eura za obdobie od 21.05.2012 do 21.06.2012, zo sumy 1.121,61 eura za obdobie od 22.06.2012 do 19.07.2012, zo sumy 1.079,61 eura za obdobie od 20.07.2012 do 13.08.2012, zo sumy 1.037,61 eura za obdobie od 14.08.2012 do 16.09.2012, zo sumy 977,61 eura za obdobie od 17.09.2012 do zaplattenia.

Uplatnený úrok z omeškania odôvodnil poukazom na § 517 ods. 2 OZ a § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. (ďalej len „NV“).

Tiež uviedol, že žalobca si uplatňuje len časť zákonného úroku z omeškania vo výške 4,775 % p. a. zo sumy nesplatennej časti istiny úveru a úrokov. Výška úrokovej sadzby úroku z omeškania predstavuje rozdiel medzi sumou súčtu maximálnych prípustných sankcií podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. a sumou uplatňovaných zmluvných pokút. Vzhľadom na uvedené žalobca uplatňuje úrok z omeškania 4,775 % ročne: zo sumy 0,30 eura za obdobie od 17.12.2010 do 10.01.2011, zo sumy 41,79 eura za obdobie od 17.01.2011 do 17.01.2011, zo sumy 0,05 eura za obdobie od 18.01.2011 do 30.01.2011, zo sumy 41,34 eura za obdobie od 17.02.2011 do 21.02.2011, zo sumy 41,34 eura za obdobie od 17.03.2011 do 17.03.2011, zo sumy 41,34 eura za obdobie od 17.04.2011 do 12.05.2011, zo sumy 41,34 eura za obdobie od 17.06.2011 do 17.10.2011, zo sumy 41,79 eura za obdobie od 17.07.2011 do 17.10.2011, zo sumy 37,13 eura za obdobie od 18.10.2011 do 23.01.2012, zo sumy 41,79 eura za obdobie od 17.08.2011 do 23.01.2012, zo sumy 37,13 eura za obdobie od 24.01.2012 do 16.02.2012, zo sumy 41,79 eura za obdobie od 17.09.2011 do 16.02.2012, zo sumy 36,92 eura za obdobie od 17.02.2012 do 26.02.2012, zo sumy 1.295,49 eura za obdobie od 20.09.2011 do 26.02.2012, zo

sumy 1.290,41 eura za obdobie od 27.02.2012 do 18.03.2012, zo sumy 1.248,41 eura za obdobie od 19.03.2012 do 22.04.2012, zo sumy 1.206,41 eura za obdobie od 23.04.2012 do 20.05.2012, zo sumy 1.163,61 eura za obdobie od 21.05.2012 do 21.06.2012, zo sumy 1.121,61 eura za obdobie od 22.06.2012 do 19.07.2012, zo sumy 1.079,61 eura za obdobie od 20.07.2012 do 13.08.2012, zo sumy 1.037,61 eura za obdobie od 14.08.2012 do 16.09.2012, zo sumy 977,61 eura za obdobie od 17.09.2012 do zaplatenia.

Pokiaľ úrok z omeškania a zmluvná pokuta za omeškanie žalovanej so splácaním úveru spolu dosiahnu sumu poskytnutého úveru 780,- eur, žalobca odo dňa nasledujúceho po dosiahnutí tejto sumy uplatňuje len 9,5 % ročný úrok z omeškania zo sumy 977,61 eura do zaplatenia. Žalobca zaslal žalovanej viacero písomných upomienok spolu s pokusom o zmier pred začatím súdneho konania, na ktoré žalovaná nereagovala ako to vyplýva z Karty klienta - evidencie žalobcu o úhrade splátok. Okrem písomných upomienok bola žalovaná opakovane vyzvaná na splnenie jej povinností formou zaslania krátkych textových správ (sms správy), resp. pri telefonickom prípadne osobnom kontakte. Napriek tomu zo strany žalovanej nedošlo k splneniu jej záväzkov.

Podaním z 28.11.2013, doručeným súdu e-mailom 09.12.2013 a poštou 13.12.2013, zástupca žalobcu zotrúvajúc na podanej žalobe v celom rozsahu doplnil okrem chybných údajov (o výške poskytnutého úveru, výške sumy vyplatenej na účet žalovanej a výške započítanej sumy na úver) o. i. aj to, že k zosplatneniu dlhu došlo k 19.09.2011. Ku dňu zosplatnenia bola výška dlžnej sumy 1.462,20 eura, po následných čiastkových úhradách tejto sumy (spolu vo výške 484,59 eura) zostala neuhradená suma vo výške žalovanej istiny. Žalovaná suma neobsahuje okrem istiny úveru a úrokov žiadne iné navýšenie.

K otázke výšky zmluvnej pokuty a platnosti jej dojednania poukázal na zákonnú úpravu platnú od 01.06.2010, odkazujúc (len všeobecne) na judikatúru vnútroštátnych súdov, ako aj Súdneho dvora Európskej únie. Konkrétne poukázal na ustanovenie § 53b ods. 1 OZ a § 3a ods. 1, 2, 3 NV. V pomeroch prejednávanej veci to znamená nasledovné: Posledná hodnota priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov zverejnenej pred omeškaním bola 19,72 %, teda po zvýšení o 10 percentuálnych bodov 29,72 %. Trojnásobok úrokovej sadzby úroku z omeškania v čase vzniku omeškania žalovanej s plnením dlhu bol 28,5 % (t. j. 9,5 % x 3). Maximálny súčet všetkých sankcií mohol byť 28,50 % p. a. Uplatnený nárok na zmluvnú pokutu je 0,065 % denne, teda ročne 23,725 %. Uplatnený úrok z omeškania je vo výške 4,775 % ročne. Uplatnené sankcie podľa § 3a ods. 2 NV sú 28,5 % ročne, teda v súlade s ust. § 3a ods. 1 NV a zmluvná pokuta spolu s úrokom z omeškania neprevyšuje stanovenú hranicu. Pokiaľ zmluvná pokuta (či už samostatne alebo spolu s úrokom z omeškania) neprevyšuje stanovenú hranicu, potom jej dojednanie nemôže byť neprijateľnou podmienkou. Dodržanie presne stanovenej maximálnej hranice pre všetky sankcie nemôže byť súčasne dojednaním o neprijateľnej podmienke. To isté konanie nemôže byť právom aprobované a súčasne právom zakázané. Z hľadiska systematického, logického a teleologického výkladu ustanovení OZ je tiež nesporné, že ustanovenie § 53b OZ je ustanovením lex specialis vo vzťahu k všeobecnému ustanoveniu vymedzujúcemu neprijateľnú podmienku a tiež aj k ustanoveniu § 53 ods. 4 písm. k) OZ. Nárok na zmluvnú pokutu nevzniká uzavretím zmluvy. Vzhľadom na dojednanie zmluvnej pokuty vo forme „za každý deň omeškania so splnením povinností“ je zrejme nielen to, že nárok vznikne porušením povinnosti dlžníka, ale aj to, že jeho celková výška bude trvať od doby trvania porušenia zabezpečenej povinnosti. V tomto smere je potrebné prihliadnuť na interpretačné pravidlo stanovené v čl. 4 ods. 1 smernice Rady EHS 93/13, podľa ktorého zmluvná podmienka sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí. Posudzovanie zmluvnej pokuty bez zohľadnenia povahy a významu zabezpečenej povinnosti je formalistickým a protiprávnym postupom a v tomto smere poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-472/11, ktorý výslovne uviedol: Vnútroštátny súd musí na účely vykonania preskúmania prípadnej nekalej povahy zmluvnej podmienky, na ktorej bol založený návrh, ktorý mu bol podaný, vziať do úvahy všetky ostatné ustanovenia zmluvy. Je treba zohľadniť, akú povahu má povinnosť, na porušenie ktorej je viazaná zmluvná pokuta. Povinnosť platiť splátky úveru je základnou povinnosťou tvoriacou právnu a ekonomickú podstatu právneho vzťahu medzi veriteľom a dlžníkom. Dlžník sa podpisom zmluvy zaväzuje svoj dobrovoľne prevzatý záväzok uhradiť. V opačnom prípade by žalobca nevstupoval do zmluvného vzťahu s ním. Za týmto účelom napríklad žalobca vyhodnocuje aj schopnosť dlžníka splatiť ním požadovaný úver (príloha preukazujúca skúmanie údajov o príjmoch a záväzkoch žalovanej). Zmluvná pokuta teda nezabezpečuje nejakú sekundárnu alebo menej významnú povinnosť dlžníka, ale tú základnú (nakoľko v rámci celého komplexu práva a

povinností plnenie splátok predstavuje podstatu celého zmluvného vzťahu). Nárok na pokutu nevznikne uzavretím zmluvy, ale jej porušením. Výška tohto nároku závisí tiež len od dlžníka a od toho, koľko bude trvať porušenie zmluvy. Súdna prax pritom pripustila ako prijateľnú podmienku dokonca dohodu o zmluvnej pokute ešte vo vyššej výške, a to v sadzbe 0,1 % denne (napr. rozsudok Krajského súdu Nitra z 13.10.2010 sp. zn. 15Cob/194/2010 Zmluvná pokuta v sadzbe 0,1 % denne z omeškanej sumy je sankciou primeranou, a to s prihliadnutím na platnú judikatúru súdov, ako aj okolnosti aj podmienky existujúce v čase uzavretia zmluvy, preto nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.) či dokonca v sadzbe 0,25 % denne (napr. rozsudok Krajského súdu Nitra z 03.02.2010 sp. zn. 5Co/16/2010). Nahliadať na zmluvnú pokutu a zbavovať dlžníka zodpovednosti za porušenie jeho povinností len preto, že ide o spotrebiteľa je v rozpore s podstatou ochrany spotrebiteľa a spotrebiteľským právom ako takým. V tomto smere poukázal na stanovisko generálnej advokátky predložené vo veci C-453/10, ktorá v bode 64 výslovne uvádza: Jednostranne zvýhodňovaný spotrebiteľ by bol totiž zbavený zodpovednosti pred uzatvorením zmluvnej povinnosti dôkladne navzájom zvážiť výhody a nevýhody a podľa toho rozumne konať. Účelom ochrany spotrebiteľa nie je napokon ochrana pred dôsledkami porušovania vlastných povinností, ktoré boli prevzaté dobrovoľne.

Napokon podaním z 18.03.2014 doručeným súdu 27.03.2014 poukázal na ust. § 53 ods. 6 OZ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy.

Podľa Súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 3. štvrtrok 2010 bola priemerná hodnota odplaty za rovnaký úver vo výške 44,57 %. S prihliadnutím na skutočnosť, že zo strany žalovanej nebolo poskytnuté žiadne zabezpečenie úveru a s prihliadnutím na lehotu splatnosti výška odplaty za poskytnutý úver bola v súlade s ust. § 53 ods. 6 OZ.

Nakoľko žalovaná nespĺnila podmienky pre poskytnutie revolvingu (pozn. splatenie dohodnutého počtu splátok - čl. 4 ods. 4.2 zmluvných dojednaní zmluvy to bolo 24 splátok pri úvere so splatnosťou 42 splátok). Všetky úhrady, ktoré žalovaná realizovala - spolu vo výške 777,57 eura (čo zodpovedá úhrade 18 splátok a časti splátky č. 19) sa preto týkali úhrady splátok podľa pôvodného splátkového kalendára.

Na základe Dohody o poskytnutí služby sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanej odklad splatnosti troch splátok úveru a žalovaná sa zaviazala uhradiť odplatu vo výške 112,27 eura. Pohľadávka na vyplatenie úveru (780,- eur) bola započítaná oproti pohľadávke žalobcu na zaplatenie odplaty podľa dohody o poskytnutí služby a výsledný rozdiel vo výške 667,73 eura bol vyplatený na účet žalovanej. Z právneho a ekonomického (hľadiska) je započítanie len nahradenie dvoch úkonov jedným - namiesto toho, aby si strany vzájomne poskytli plnenia, sa uskutočňuje započítanie. Aj v tomto prípade by bolo (z hľadiska konečného výsledku) irelevantné, či by žalovaná hneď potom, ako obdrží sumu úveru, uhradila dohodnutú odplatu na účet žalobcu.

Dohoda o poskytnutí služby je individuálnym právnym úkonom a jej vznik nie je podmienkou pre vznik zmluvy, čo vyplýva z bodu 8 ods. 8.6 Dohody o poskytnutí služby („Veriteľ vyhlasuje, že uzavretie tejto dohody o poskytnutí služby nie je podmienkou uzavretia Zmluvy o revolvingovom úvere. Dlžník vyhlasuje, že túto Dohodu o poskytnutí služby uzatvára na základe slobodnej vôle, jej obsahu porozumel a svojím podpisom vyjadruje súhlas so všetkými jej ustanoveniami.“). Dohoda o poskytnutí služby je aj osobitne podpísaná, čo zdôrazňuje jej samostatnosť od ostatného obsahu zmluvy v tom smere, že dlžník podpísaním tlačiva Žiadosti/Zmluvy nepristupuje a neuzatvára automaticky Dohodu o poskytnutí služby. To, že uzavretie Dohody o poskytnutí služby je samostatné, napokon zdôrazňuje aj grafické rozlíšenie Dohody o poskytnutí služby od ostatného obsahu zmluvy. Je právne vylúčené, aby mohlo ísť o neprijateľnú podmienku. Pokiaľ žalovaná podpísala úverovú zmluvu a zároveň podpísala aj dohodu o poskytnutí služby samostatne, nie je dôvod pochybovať o jej vôli pristúpiť aj na túto osobitnú dohodu. V tomto smere teda ide o individuálne dohodnutú zmluvnú podmienku. V zmysle § 53 ods. 1 OZ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy súdnej kontrole nepodliehajú zmluvné dojednania, ktoré sú individuálne dohodnuté. Závery o neprijateľnosti by však vylučovala aj právna úprava neprijateľných podmienok ako taká a podstata pojmu neprijateľná podmienka. Z nej je nesporné, že dohoda o poskytnutí služby a odplata podľa nej nemôžu spĺňať uvedenú definíciu. Zmyslom právnej úpravy neprijateľnej podmienky je odstrániť zo zmluvného vzťahu také ustanovenie, ktoré bráni spotrebiteľovi v uplatňovaní nejakých práv alebo vytvára pre neho nevýhodnejšie postavenie v porovnaní so stavom, ako keby danú situáciu upravoval zákon. Ani jeden z týchto prípadov nenastal a objektívne ani by nikdy nastať nemohol. Predmetom dohody o poskytnutí služby je prevzatie záväzku žalobcom poskytnúť odklad

splatnosti maximálne troch splátok (v prípade úveru) a záväzok dlžníka zaplatiť odplatu za túto službu. Na jednej strane je teda záväzok zaplatiť odplatu za prevzatie povinnosti veriteľa poskytnúť odklad splatnosti splátok a na strane druhej záväzok poskytnúť odklad splatnosti splátok. Čiže ide o úpravu takej situácie, ktoré keby nebola dohodnutá medzi zmluvnými stranami, potom by sa nedala nahradiť nejakou zákonnou úpravou. Zákon žiadny odklad splátok neupravuje a už vôbec nie, že by bolo povinnosťou veriteľa ho poskytnúť ak o to dlžník požiada, a to bezodplatne. Nie je zrejmé a odporuje podstate veci, ako môže byť dojednanie dohody o odplatnom poskytnutí služby a odplaty podľa nej v neprospech spotrebiteľa a súčasne predstavovať hrubú nerovnováhu v jeho neprospech. Význam dohody o poskytnutí služby je potrebné vykladať z hľadiska obsahu podľa nej založených práv a povinností. Dohodou sa pre dlžníka vytvára zmluvný nárok na odklad splatnosti splátok, význam ktorého je nielen z hľadiska posunutia splatnosti odložených splátok, ale aj z hľadiska vyhnutia sa zákonným dôsledkom v prípade ich nesplnenia. V prípade využitia odkladu splátok sa dlžník vyhne v prvom rade sankciám za omeškanie. Z dôvodu ich omeškania (ak by nedošlo ani k odkladu ich splatnosti a ani k ich úhrade) nemôže dôjsť k zosplatneniu úveru (§ 565, § 53 ods. 8 OZ). Splátky s odloženou splatnosťou sa uhrádzajú až na konci, po uhradení ostatných splátok. Ide v podstate o rovnakú dohodu, ako keď si spotrebiteľ kúpi určitý balík televíznych programov, telefónnych služieb alebo dohodne predĺženie záruky nad zákonný rámec a potom má zmluvný nárok na to, aby tieto služby využil. Či tento nárok využije alebo nie a v akom rozsahu je jeho slobodnou voľbou (logicky a ani prakticky nemožno donútiť spotrebiteľa, aby sledoval všetky televízne programy, reklamoval tovar a pod.). Zo žiadneho ustanovenia regulujúceho spotrebiteľské právne vzťahy nevyplýva právo spotrebiteľa domáhať sa napríklad vrátenia odplaty za zakúpený a nevyužitý tovar či služby. To zodpovedá aj konceptu a podstate ochrany spotrebiteľa - vytvoriť možnosť na uplatnenie svojich práv a nezhoršovať si postavenie oproti zákonu. Žiadny zákon neupravuje právo na odklad splatnosti splátok. Uzavretie dohody o poskytnutí služby je výsledkom slobodného rozhodnutia spotrebiteľa. Predmetom konania pritom žiadny nárok podľa dohody o poskytnutí služby nebol a ani nie je. Je nesporné, že dohoda o poskytnutí služby nie je neprijateľnou podmienkou a na základe aplikácie relevantných zákonných ustanovení ani ňou nemôže byť.

K uplatnenej zmluvnej pokute poznamenal, že zmluvné dojednania zmluvy (kde je uvedené aj ustanovenie o zmluvnej pokute) nepredstavujú samostatný dokument oddelený od zmluvy. Z bodu 13. zmluvy vyplýva, že zmluvné dojednania sú jej neoddeliteľnou súčasťou nielen čo do jej právnej povahy, ale aj z hľadiska technického vyhotovenia zmluvy. Riadnym vyplnením a následným podpisom zmluvy všetkými zúčastnenými stranami uzatvoril Veriteľ s Dlžníkom zmluvu, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú zmluvné dojednania (na zadnej strane zmluvy). K požiadavke písomnej formy pre platné dojednanie pokuty uviedol, že v zmysle OZ je táto forma zachovaná, ak je listina obsahujúca právny úkon podpísaná konajúcou osobou. Z hľadiska ust. § 40 ods. 3 OZ je písomná forma právneho úkonu zachovaná vtedy, ak je listina o tomto právnom úkone aj podpísaná. Zákon nevyžaduje, aby jednotlivé strany tvoriace listinu o právnom úkone boli samostatne podpísované. Ak je listina o právnom úkone tvorená viacerými listami (hárkami), potom na to, aby tvorili jednu listinu, musia byť tieto spojené tak, aby tvorili technickú jednotu (stanovisko NS SR sp. zn. Cpj 33/01). A len listina ako celok má byť podpísaná. Rovnaký zámer prijíma aj právna prax napr. Podpis alebo parafovanie jednotlivých strán je pritom žiaduce, ale nie nevyhnutné (Neue Juristische Wochenschrift 1999, 1105) alebo „Celistvosť listiny je zachovaná aj vtedy, ak jednota viacerých listín je spoznatelná z obsahu právneho úkonu a ak spolunáležitosť jednotlivých listín je nesporná. Pevné spojenie listín napr. zošitím alebo zviazaním nie je v takom prípade potrebné. Na celistvosť listiny možno usudzovať z priebežného číslovania strán alebo z číslovania ustanovení zmluvy, vzájomných odvolávok, obsahovej súvislosti textu, jednotnej formy písma alebo z iného označenia, ak je tým vylúčená ďalšia manipulácia s textom“. V tomto prípade je nesporné, že zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere tvoria aj technickú jednotu so zmluvou o revolvingovom úvere. Tieto dojednania sa nachádzajú v tej istej listine ako zmluva samotná a preto podpis zmluvy je aj podpisom zmluvných dojednaní (rovnako ako ostatného obsahu umiestneného na jednotlivých listoch (stranách)). V bode 3 zmluvy sa na zmluvné dojednania explicitne poukazuje. Keďže listina (v tomto prípade zmluva vrátane zmluvných dojednaní) je podpísaná, potom je zachovaná písomná forma aj pre dojednanie o zmluvnej pokute. Výška zmluvnej pokuty je v súlade s ust. § 53b ods. 1 OZ.

Zmluvne dohodnutá pokuta 0,065 % denne predstavuje v ročnom vyjadrení 23,275 %, čiže maximálnu hranicu podľa § 3a ods. 1 NV by takto dohodnutá zmluvná pokuta objektívne nikdy nemohla prevyšovať (ak by aj sadzba ECB bola 0 %). Naopak, k nej je možné ešte uplatniť aj nárok na úrok z omeškania, a to až do maximálnej hranice. Výška úrokovej sadzby úroku z omeškania bola v čase vzniku omeškania 9,5 % ročne, čiže celkový súčet sankcií mohol byť 28,5 % ročne. Keďže priemerná hodnota RPMN

zvýšená o 10 percentuálnych bodov bola vyššia (56,56 %, t. j. 46,56 % + 10 percentuálnych bodov), potom hranica 28,5 % ročne pre súčet všetkých sankcií bola rozhodujúca. Z podanej žaloby vyplýva, že sa uplatňuje nárok na zaplatenie sankcie 0,065 % denne (teda 23,275 %) a časti zákonného úroku z omeškania 4,775 %, čiže spolu 28,5 %, čo je trojnásobok sadzby úroku z omeškania 9,5 %.

Zmyslom ustanovenia § 53b ods. 1 bolo práve stanoviť obmedzenie, ale nie vylúčiť sankcionovanie. Nárok uplatnený žalobou je oprávnený v súlade so zákonom a so zmluvným vzťahom.

Uznesením zo 04.02.2014 č. k. 5C/117/2013-64, právoplatným 22.02.2014, súd žalovanej z dôvodu jej postihnutia duševnou poruchou na ochranu jej práv v tomto konaní ustanovil s poukazom na § 29 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) opatrovníka v osobe syna.

Súd konal a rozhodol s poukazom na ust. § 101 ods. 2 O. s. p. v neprítomnosti žalobcu (jeho zástupcu), ktorý svoju neúčast' na pojednávaníach opakovane ospravedlnil žiadajúc konať a rozhodnúť v jeho neprítomnosti a taktiež aj opatrovníka žalovanej, ktorý svoju neúčast' neospravedlnil.

Z listinných dokladov predložených žalobcom vyplýva, že tento so žalovanou uzavrel zmluvu označenú ako zmluva o revolvingovom úvere, ktorú žalovaná podpísala 05.10.2010 a žalobca 08.10.2010. Na základe tejto zmluvy a oznámenia žalobcu o schválení úveru dlžníkovi listom z 08.10.2010 sa zaviazal o. i. žalobca poskytnúť žalovanej úver vo výške 780,- eur, ktorý sa žalovaná zaviazala zaplatiť v mesačných splátkach po 41,79 eura v celkovom počte 42 splátok splatných v 16. deň mesiaca so splatnosťou 1. splátky 16.11.2010 a poslednej splátky 16.04.2014. Celkovo sa žalovaná zaviazala zaplatiť žalobcovi (vrátane navýšenia) 1.755,18 eura. Ročná úroková sadzba predstavovala 70,01 %, RPMN bola uvedená vo výške 68,42 % a priemerná RPMN vo výške 47,39 %. Z karty klienta k zmluve vyplýva prehľad žalovanou splatených splátok, ktorých celkový súčet predstavuje 777,57 eura, čo predstavuje súčet dojednaných 18-ich mesačných splátok a časti ďalšej jednej splátky vo výške 25,35 eura. U žalovanej však začalo dochádzať k omeškaniu už od splátky 2 (k omeškaniu s úhradou časti uvedenej splátky). Žalovanú istinu 977,61 eura žalobca vypočítal ako rozdiel sumy 1.755,18 eura (celkovej úhrady, ktorú mala žalovaná žalobcovi zaplatiť titulom vrátenia poskytnutého úveru s navýšením o dohodnuté úroky z úveru) a doposiaľ žalovanou uhradenej sumy 777,57 eura. Keďže žalovaná nespĺnila podmienky pre poskytnutie revolvingu podľa článku 4 bod. 4.2 zmluvných dojednaní, t.j. splatenie 24 splátok), nebol jej poskytnutý revolving v dojednanej výške 469,53 eura. Žalobca podaním označeným ako „Oznámenie o zosplatení“ z 29.08.2011 oznámil žalovanej, že ku dňu vyhotovenia podania je v omeškani s úhradou splátok č. 8, 9 a 10 s tým, že suma omeškaných splátok je spolu 125,37 eura. Žalovanú vyzval, aby v lehote 15 dní od doručenia oznámenia uhradila dlžnú sumu splátok, a to pod následkom zosplatenia úveru a uplatnenia nárokov na zmluvné sankcie, v dôsledku omeškania so splátkou prevyšujúceho tri mesiace. Uvedené podanie bolo žalovanej doručené 02.09.2011. K uplatneniu sankcie straty výhody splátok došlo podľa žaloby k 19.09.2011.

Žalovanej však bola žalobcom na jej účet poukázaná dňa 08.10.2010 nie celá suma poskytnutého úveru (780,- eur), ale len čiastka 667,73 eura, pričom zvyšných 112,27 eura mala predstavovať odplata, ktorú sa žalovaná zaviazala zaplatiť v „Dohode o poskytnutí služby“ (ďalej len „dohoda“) obsiahnutej v bode 8 zmluvy. Predmetom uvedenej dohody uzavretej podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka (ďalej len „ObZ“) je záväzok žalobcu ako veriteľa poskytnúť žalovanej ako dlžníkovi na jej žiadosť a po splnení tam uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru, resp. revolvingu poskytnutého na základe zmluvy a záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi odplatu za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru práve vo výške 112,27 eura. Uvedenú odplatu bol veriteľ oprávnený na základe vlastného uváženia jednostranne znížiť, k čomu žalovaná ako dlžník udelila súhlas. Žalovaná ako dlžník bola oprávnená, nie však povinná požiadať o odklad splatnosti splátok úveru, a to po splnení prvých troch splátok a za podmienky, že by bola buď dlhodobو praceneschopná, čím sa rozumie pracovná neschopnosť začatá najskôr v deň uzavretia dohody a trvajúca dlhšie ako 3 týždne, alebo pokiaľ s ňou bol skončený pracovný pomer, ktoré skutočnosti bola povinná v zmluve dohodnutým spôsobom žalobcovi preukázať. Povoľenie odkladu splátok z iných dôvodov, o ktoré mohla žalovaná ako dlžník požiadať, bolo viazané na schválenie žalobcom s tým, že na odloženie splatnosti splátok z takýchto ďalších dôvodov nemala žalovaná právny

nárok. Žiadosť o povolenie odkladu musela byť písomná a musela by obsahovať v dohode uvedené náležitosti, vrátane označenia splátok úveru, ktorých splatnosť by požadovala odložiť. Podľa uvedenej dohody právo dlžníka na odklad splatnosti splátok úveru podľa splátkového kalendára v jednotlivom prípade zaniká, pokiaľ bude žiadosť vrátane príslušných dokladov dokazujúcich toto právo dlžníka doručená veriteľovi v deň nasledujúci po dni, v ktorom omeškanie dlžníka s úhradou akejkoľvek splátky úveru dosiahlo 30 dní. Odplata za uvedenú službu bola splatná dňom uzavretia dohody o poskytnutí služby s tým, že dlžník a veriteľ sa dohodli na započítaní vzájomných pohľadávok, a to pohľadávky dlžníka voči veriteľovi na poskytnutie schválenej výšky úveru oproti pohľadávke veriteľa voči dlžníkovi na zaplatenie odplaty za túto službu ku dňu poskytnutia úveru dlžníkovi.

Takto uzavretú dohodu o poskytnutí služby však súd vyhodnotil ako absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 OZ, a to napriek „formulárovému prehláseniu“ obsiahnutého pod 8.6., podľa ktorého žalobca ako veriteľ vyhlásil, že jej uzavretie nie je podmienkou uzavretia zmluvy a vyhláseniu žalovanej ako dlžníka, že túto dohodu uzatvára na základe slobodnej vôle, jej obsahu porozumela a svojím podpisom vyjadruje súhlas so všetkými jej ustanoveniami, z nasledovných dôvodov:

Uvedená dohoda je súčasťou formulárovej zmluvy a ako taká neobsahuje ustanovenia, ktoré by boli individuálne dojednané. Na jednej strane tým, že pod textom uvedenej dohody je obsiahnutý podpis žalovanej a žalobcu rovnakým spôsobom a datovaním, s akým títo podpísali aj samotnú zmluvu v jej spodnej časti pod bodom 13, žalobca preukazoval samostatnosť tejto dohody od ostatného textu zmluvy, ktorej uzavretie nemalo byť podmienkou poskytnutia samotného úveru. Na strane druhej je nepochybné, že táto dohoda o poskytnutí služby bola úzko naviazaná na samotnú zmluvu (bola od nej závislá), keďže bez nej by nemala žiadny význam.

Odmena za poskytnutie takejto služby stanovená bez ohľadu na to, či by následne došlo zo strany žalovanej k jej využitiu v maximálnom alebo inom rozsahu za splnenia tak uvedených predpokladov alebo by vôbec nedošlo k jej využitiu, predstavovala až 89,55 % dojednanej výšky súčtu troch mesačných splátok - sumy 125,37 eura (41,79 eura x 3), o ktorých odklad mohla maximálne požiadať. Takúto výšku odmeny za „výhody“, ktoré z toho mohli pre žalovanú vyplývať, ak by túto službu reálne využila a ktoré obširne vo svojich podaniach žalobca prezentoval, súd považuje mierne povedané za neprimeranú. Snáď výstižnejšie je jej označenie ako odmeny úžernickej. Výrazná neprimeranosť a nevyváženosť hodnoty vzájomných plnení účastníkov (v neprospech žalovanej) vyplýva:

a) z možných „nákladov“ žalobcu na takúto službu, resp. z jeho možnej ujmy, ktorú by mohol utrpieť tým, že by v dôsledku takejto služby nemohol využiť zákonnú sankciu za omeškanie žalovanej ako dlžníka so splatením splátok, o odklad ktorých by táto dôvodne požiadala, resp. ak by túto „službu“ využila. Takáto strata je zanedbateľná oproti prospechu, ktorý žalobca cenou za poskytnutú službu mienil získať;

b) tým, že na základe tejto dohody žalobca započítal výšku odmeny voči jeho záväzku poskytnúť žalovanej úver, žalobca reálne vyplatil žalovanej menej o 112,27 eura z poskytnutého úveru, čo percentuálne predstavuje 14,39 % z celkovej výšky úveru. Týmto postupom získal žalobca významný prospech v dôsledku faktického poníženia rozsahu prostriedkov, ktoré by inak musel žalovanej reálne vyplatiť (vyplatil jej sumu 667,73 eura namiesto 780,- eur), pričom žalovaná bola povinná splatiť poskytnutý úver v celom rozsahu navyše aj o vysoký úrok 70,91 eura ročne aj z tej sumy (istiny), ktorú žalovaná reálne neobdržala, ale ktorú bola povinná s takýmto úrokom splatiť;

c) praktické využitie tejto služby bolo viazané na splnenie viacerých formálnych podmienok zo strany žalovanej, stanovených pre prípady, na ktoré sa nevyžadoval súhlas veriteľa, ktoré v prípade žalovanej (ak vôbec tak len v obmedzenej miere) prichádzalo do úvahy. Zo žalobcom predloženého hodnotenia žalovanej ako dlžníka - žiadateľky o poskytnutie úveru vyplýva, že žalovaná už v čase uzavretia zmluvy bola dôchodkyňou s príjmom len vo výške 302,- eur, z ktorého po odrátaní platieb na bývanie a splátok na predmetný úver jej mala zostať ako „voľný zdroj“ suma 47,49 eura (prítom ako výdavky nijakým spôsobom neboli zohľadnené ďalšie nevyhnutné výdavky žalovanej ako na stravu, oblečenie, atď.). Žalovaná bez súhlasu žalobcu mohla požiadať o odklad maximálne troch splátok len v dvoch prípadoch 1/ jej dlhodobej práceneschopnosti trvajúcej dlhšie ako 3 týždne a 2/ skončenia pracovného pomeru. Ak s ohľadom aj na výšku deklarovaných príjmov žalovanej v hodnotení dlžníka možno usudzovať,

že táto nikde ako dôchodkyňa nepracovala, teoreticky u žalovanej prichádzala do úvahy z dvoch v dohode uvádzaných možností len jedna z nich. Súd nevidí žiadny racionálny dôvod, pre ktorý by mala byť v prípade žalovanej ako dôchodkyne možnosť povolenia odkladu splatnosti splátok viazaná na jej práceneschopnosť alebo na skončenie pracovného pomeru nie z jej vôle, ak táto mala mať príjem práve vo forme dôchodku. To len svedčí o tom, že žalobca paušálne uzatváral (alebo len dával podpisovať) žiadateľom o poskytnutie úveru bez zodpovedajúceho vysvetlenia výhod a nevýhod takýchto dohôd svojim klientom s ohľadom na ich vek a predpokladanú vedomostnú úroveň?) rovnaké - formulárové dohody o poskytnutí služby, ktorých obsah nijako nezohľadňoval (nerozlišoval) sociálne postavenie žiadateľa, teda aby aj takí žiadatelia ako v tomto prípade žalovaná, mali objektívne rovnocennú možnosť a pravdepodobnosť využitia „ponúkanej služby“ ako ekonomicky aktívni spotrebitelia;

d) bežnou praxou ako v bankách, tak aj vo väčšine nebankových subjektov je, že činnosť, ktorá bola predmetom dohody (o poskytnutí služby) býva spoplatňovaná poplatkami platenými dokonca až v prípade, ak dôjde k reálnemu využitiu zo strany dlžníka možnosti požiadať o odklad splátok a súčasne ak dôjde k vyhoveniu takejto žiadosti. Doposiaľ sa súd vo svojej rozhodovacej činnosti nestretol s tým, že by v prípade povolenia odkladu splátok mala byť odplata v podobe poplatku len za poskytnutie takejto výhody veriteľom dlžníkovi vo výške takmer 90 % z výšky splátky, ktorá mu bola odložená. Podľa názoru súdu sa žalobca svojím postupom a vsúvaním zdanlivo samostatnej dohody (zmluvy o poskytnutí služby) do zmluvy (o úvere), mienil vyhnúť aplikácii ustanovenia § 53 ods. 1 OZ, t.j. vyhnúť sa posudzovaniu prijateľnosti výšky odplaty za povolenie odkladu splátok ako neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ak by mal žalobca spoplatnené využitie možnosti dlžníka požiadať o odklad splátok sadzbou 90 % z výšky splátky, vďaka ktorému by mohol takúto odloženú splátku zaplatiť po splatnosti poslednej dohodnutej splátky (čo by v danom prípade bolo o cca 3 roky), zrejme by nebolo pochýb, že takýto poplatok a zmluvné dojednanie oprávňujúce jeho účtovanie by pre jeho výšku predstavovalo neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobujúcu zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V prejednávanvej veci pritom žalovaná ani danú službu nevyužila. Jej prípadné využitie žalovanou (v prípade, kedy by u nej mala nastať situácia umožňujúca dôvodne požiadať o túto „službu“, bolo viazané na splnenie viacerých predpokladov zo strany žalovanej (písomná žiadosť s presne stanovenými náležitosťami, dokladovanie uvádzaného dôvodu odkladu a že táto žiadosť bude veriteľovi doručená v deň, v ktorý nebude dlžník v omeškaní s úhradou ktorejkoľvek splátky po dobu dlhšiu ako 30 dní). Žalovaná teda bez ohľadu na to, či vôbec mala z danej služby nejaký prospech alebo nie, mala zaplatiť žalobcovi v kontexte ako celkovej výšky poskytnutého úveru, tak aj výhody, ktorú by mohla maximálne získať v prípade využitia odkladu splátok za stanovených podmienok, neprimerane vysokú odplatu;

e) Výrazná (hrubá) nevyváženosť zmluvných práv a povinností je zrejma aj z toho, že žalobca mal mať z takejto dohody prakticky okamžitý prospech (už okamihom podpisu zmluvy a takejto dohody jej účastníkmi), kdežto možný prospech žalovanej z nej bol viazaný na splnenie viacerých predpokladov, z ktorých niektoré nemohla žalovaná svojim konaním priamo ovplyvniť (pre ich povahu ako náhodných udalostí - práceneschopnosť žalovanej a v prípade žalovanej nemožná situácia straty zamestnania), čo sa podobalo skôr „poisteniu“ pre prípad možnosti nastania niektorého z tam uvedených predpokladov za získanie protiplnenia „len“ vo forme odloženia splatnosti maximálne troch splátok. Prítom ako už bolo uvedené, dokonca ak by aj mala žalovaná túto službu v maximálne možnej miere využiť, takto získaný prospech je neporovnateľný s prospechom, ktorý sa snažil týmto spôsobom získať žalobca na úkor žalovanej.

Z dôvodov uvedených vyššie, považujúc postup žalobcu za postup obchádzajúci zákon (snaha žalobcu vyhnúť sa takouto ním naformulovanou kvázi samostatnou dohodou možnosti aplikácie ustanovenia § 53 ods. 1 OZ) a súčasne aj pre rozpor takejto dohody s dobrými mravmi (výrazná nevyváženosť ako hodnoty vzájomných plnení podľa dohody, tak aj podmienok, za ktorých získa touto dohodou „dojednané“ plnenie jedna alebo druhá strana, ktorá je v oboch prípadoch v neprospech žalovanej ako slabšej zmluvnej strany), je podľa názoru súdu dohoda (o poskytnutí služby) obsiahnutá pod bodom 8 zmluvy neplatnou zmluvou s poukazom na § 39 OZ. Súd preto o sumu 112,27 eura (ktorú žalobca v dôsledku neplatného právneho úkonu nedôvodne - neplatne započítal ako svoju pohľadávku voči svojmu záväzku na poskytnutie úveru žalovanej, v dôsledku čoho v tejto časti nedošlo k reálnemu poskytnutiu dojednaného úveru žalobcom žalovanej) ponížil celkový žalovaný dlh žalovanej, čím sa žalovaná istina znížila na sumu 865,34 eura. Okrem samotnej odpočítanej sumy 112,27 eura súd ponížil v pomernej časti aj dojednanú odplatu za úver v podobe úrokov pripadajúcich na sumu 112,27 eura z celkovo dohodnutej

výšky úrokov, ktorú ako už bolo uvedené žalobca reálne žalovanej neposkytol. Ak zo sumy 780,- eur mala odplata - navýšenie predstavovať 975,18 eura (1.755,18 eura mínus 780,- eur), tak toto navýšenie predstavovalo 125 %. Zo sumy 112,27 eura predstavuje dané percento sumu 140,34 eura, ktorú sumu taktiež súd zo žalovanej istiny odpočítal, čím celkovo súd ponížil priznanú istinu oproti žalovanej istine o sumu 252,61 eura (112,27 eura + 140,34 eura). Žalobcovi potom priznal titulom istiny sumu 725,- eur a vo zvyšnej časti žalovanú istinu ako nedôvodnú zamietol.

Súd s poukazom na § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 ods. 1 NV v znení účinnom do 01.03.2012 aplikovaného s poukazom na § 10c NV v aktuálne účinnom znení, priznal z uvedenej istiny žalobcovi voči žalovanej aj úrok z omeškania v uplatnenej výške dosahujúcej len cca polovičnú výšku zákonných úrokov z omeškania zo súm omeškania žalovanej tak ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku, keď oproti žalobnému petitu súd ponížil „dlžné“ sumy, z ktorých požadoval žalobca priznať tento úrok uvádzané za obdobie po strate výhody splátok - každú z nich o 252,61 eura (od sumy 1.295,49 eura mínus 252,61 eura, od sumy 1.290,41 eura mínus 252,61 eura, atď.)

Zároveň súd s poukazom na § 160 ods. 1 časť vety prvej za bodkočiarkou O. s. p. s ohľadom na výšku priznaného nároku stanovil žalovanej dlhšiu - 60-dňovú lehotu na zaplatenie priznaného nároku.

Pokiaľ si žalobca uplatnil za obdobie omeškania žalovanej aj zmluvnú pokutu vo výške 0,065 % denne, v tejto časti súd žalobu zamietol z nasledovného dôvodu:

Dohoda o zmluvnej pokute musí byť s poukazom na § 544 ods. 2 OZ dojednaná v písomnej forme, nedostatok ktorej má podľa § 40 ods. 1 OZ za následok absolútnu neplatnosť takéhoto úkonu, na ktorú súd musí prihliadať aj keď sa jej nikto nedovolá. Dojednanie účastníkov o zmluvnej pokute pre prípad omeškania dlžníka so splácaním dlhu nie je uvedené v zmluve majúcej charakter formulárovej zmluvy, ale úprava zmluvnej pokuty je uvedená len v Zmluvných dojednaniach zmluvy o revolvingovom úvere (ďalej len „zmluvné dojednania“), a to v bode 14. označenom ako Sankcie. Predložené zmluvné dojednania neboli účastníkmi podpísané, t.j. zmluvná pokuta nebola dojednaná písomne tak ako vyžaduje zákon (§ 40 ods. 3 OZ), a preto tento nárok nie je možné priznať, keďže ide o nárok z neplatného dojednania o zmluvnej pokute. Absencia písomnej formy dojednania o zmluvnej pokute nie je konvalidovaná tým, že žalovaná podpisom zmluvy potvrdila, že jej súčasťou sú aj zmluvné dojednania. Samotná zmluva, ktorej prevažná časť je písaná pomerne drobným písmom, má dve strany. Zmluvné dojednania, ktoré majú tvoriť jej súčasť sú tiež obsiahnuté na dvoch stranách písaných ešte menším písmom, na každej strane v 4 stĺpcoch, kde na strane 2 pod bodom 14 „Sankcie“ je obsiahnuté „dojednanie“ o zmluvnej pokute, ktoré dojednanie ako napokon celé Zmluvné dojednania nie sú ustanoveniami individuálne dojednanými, ale ide o tzv. typové ustanovenia, ktorých obsah a rozsah spotrebiteľ vôbec nemôže ovplyvniť, tobôž nie zásadným spôsobom a môže ich len ako celok akceptovať alebo nie. S ohľadom na ich rozsah je viac-menej iluzórne predpokladať, že žalovaná pred podpisom samotnej zmluvy si tieto dojednania prečítala a vedela, že upravujú aj zmluvnú pokutu vrátane jej bližších podmienok. Je teda možné dôvodne pochybovať, či sa s nimi mala možnosť žalovaná pred podpisom zmluvy reálne oboznámiť a zorientovať sa v nich. Ak zmluvné dojednania obsahujú aj samostatný nárok v podobe zabezpečovacieho nároku na zmluvnú pokutu, pre platnosť ktorého zákon vyžaduje písomnú formu, bol pre platnosť takéhoto dojednania potrebný podpis oboch zmluvných strán priamo na listine obsahujúcej takýto záväzok, čo by súčasne aspoň nasvedčovalo možnosti, že o takomto záväzku by mala žalovaná v čase podpisu zmluvy, ak by takýto záväzok osobitne podpísala, vedomosť. Súd sa teda vôbec nestotožnil s argumentáciou žalovanej strany, ohľadne toho, že aj tieto zmluvné dojednania, hoc žalovanou osobitne nepodpísané, tvoria technickú jednotu so samotnou zmluvou, ktorú žalovaná podpísala, čím sa má tejto podpis vzťahovať aj na tieto zmluvné dojednania.

Okrem uvedeného dôvodu absolútnej neplatnosti dojednania o zmluvnej pokute pre nedostatok zákonom stanovenej písomnej formy súd uvádza, že ak by aj uvedený nedostatok nebol v prejednávanej veci daný, tak by dojednanie o zmluvnej pokute pre jej výšku predstavovalo nepriateľnú zmluvnú podmienku.

Ako už bolo naznačené, predmetná zmluva má charakter spotrebiteľskej zmluvy, keďže ju uzavrel žalobca ako právnická osoba v súvislosti s predmetom svojho podnikania, a žalovaná ako fyzická osoba, a to na iný účel ako výkon zamestnania či podnikania. V takomto prípade zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 OZ). Podľa smernice Rady 93/13/EHS sa za nekalú podmienku považuje zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, a ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, pričom podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou, obsah ktorej zmluvy a jej príloh nemal spotrebiteľ možnosť ovplyvniť.

V prejednávanej veci súd považuje dojednanie o zmluvnej pokute za dojednanie, ktoré požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku (§ 53 ods. 4 písm. k/ OZ) a teda ide neprijateľnú zmluvnú a tým neplatnú podmienku (§ 53 ods. 4 a 5 OZ). Zmluvná pokuta mala byť týmto spôsobom dohodnutá pre prípad porušenia povinnosti, z ktorého žalobca môže (a podanou žalobou tak aj urobil), žiadať zákonné úroky z omeškania. Ide teda o ďalšiu (duplicitnú) sankciu za omeškanie. V tejto súvislosti súd poukazuje na názor Jaroslava Krajča vyslovený na str. 157 v publikácii „Spotrebiteľská zmluva v aplikačnej praxi v SR a EÚ“, vydavateľstvo Eurounion-Ikarus, r. 2011, ktorý uvádza, že neprimeranou zmluvnou podmienkou môže byť napríklad zmluvná pokuta, dojednaná popri zákonnej povinnosti úroku z omeškania vyplývajúcej zo zákona. Aj v tomto kontexte súd vyhodnotil predmetnú zmluvnú podmienku ako neprijateľnú. Takisto súd vyhodnocoval dotknutú zmluvnú podmienku v kontexte so všetkými právami a povinnosťami zo zmluvy a zobral do úvahy, že odplata za poskytnutý úver predstavuje 125 % výšky poskytnutého úveru, teda je dohodnutá v takej výške, ktorá dostatočne kompenzuje prípadnú škodu žalobcu vzniknutú v dôsledku omeškania sa žalovanej popri súčasnej existencii zákonnej sankcie v podobe úroku z omeškania za čas omeškania žalovanej so splácaním svojho záväzku. V dôsledku výšky dojednanej odplaty je podstatne vyššia aj RPMN poskytnutého úveru (68,42 %) oproti priemernej RPMN platnej ku dňu podpisu zmluvy (47,39 %), čo je o vyše 20 % viac.

Pokiaľ žalobca uvádzal, že si uplatnil sankcie spojené s omeškaním žalovanej a v rámci toho aj žalovanú zmluvnú pokutu v súlade s ust. § 3a NV, tak aby tomu tak bolo, v podstate jeden z týchto nárokov, a to v konkrétnom prípade zákonný úrok z omeškania moderoval (ponížil) tak, aby to tomuto ustanoveniu zodpovedalo. Ak chcel žalobca doceliť naplnenie zmyslu ustanovenia § 3a NV, tak už samotná výška zmluvnej pokuty dojednanej pre prípad omeškania, mala byť zmluvne upravená tak, aby spolu so zákonným úrokom z omeškania neprevyšovala najvyššiu prípustnú výšku. V danom prípade, aby sa žalobca vôbec dostal na „najvyššiu prípustnú hranicu“ znížil jednu z týchto sankcií, v tomto prípade úrok z omeškania a uplatnil si ho v zhruba polovičnej výške tak, aby spolu so zmluvnou pokutou neprekračovala najvyššiu prípustnú hranicu a aby presne túto hranicu dosiahla. Hoci veriteľ pochopiteľne nemusí využiť všetky sankcie dané či už zákonom alebo ktoré boli dojednané zmluvne pre prípad omeškania, tieto sankcie nemôžu ako celok (zákonné + zmluvné) prevyšovať najvyššiu prípustnú hranicu, teda tie, ktoré si chce dojednať zmluvne, môže dojednať (a nie len uplatňovať si ich) len v rámci existujúcich limitov zohľadniac už danú výšku zákonných sankcií v čase uzavretia zmluvy. Išlo by o iný postup, než ktorý žalobca zvolil, keď tento si chcel „dojednať“ zmluvnú pokutu v takej výške, ktorá spolu so zákonným úrokom z omeškania prevyšuje najvyššiu prípustnú hranicu a túto hranicu až následne sa snažil dosiahnuť tým, že ponížil uplatnené úroky z omeškania o cca 1/2-icu ich zákonnej výšky.

Z uvedených dvoch samostatných dôvodov (prioritne však pre absolútnu neplatnosť takéhoto zmluvného dojednania pre nedostatok písomnej formy), z ktorých každý sám o sebe je dôvodom pre nepriznanie žalovanej zmluvnej pokuty, nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty ako nedôvodný zamietol.

Zároveň súd s poukazom na § 151 ods. 3 O. s. p. s ohľadom na zložitosť veci a väčší počet nárokov rozhodol, že o trovách tohto konania bude rozhodnuté do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Dolný Kubín (§ 204 ods. 1 O. s. p.), písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 42 ods. 3 O. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, jeho datovania a podpísania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O. s. p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O. s. p.).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona - zákon č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších zmien (§ 251 ods. 1 O. s. p.).